

TILSYNSERKLÆRING 2013-2014
RUDOLF STEINER SKOLEN ODENSE
Skolenr.: 461054

Efter valg på årsmødet 2010 er det eksterne forældrevalgte tilsyn i skoleåret 2013-14 for Rudolf Steiner-Skolen i Odense gennemført af psykolog Jesper Thybo. Tilsynet har fundet sted i henhold til lovgrundlaget og opfylder det fastlagte tidsmæssige omfang og fordeling på klasser og forskellige fag.

Det er mit fjerde år som tilsynsførende og jeg har i år valgt at følge samme fremgangsmåde som ved sidste års tilsyn. Tilsynet har været ført over to skoledage efter en i forvejen tilrettelagt plan. Det har givet mulighed for på forhånd at gennemgå Folkeskolens og Rudolf Steiner Skolens fagplaner, hvad angår fagligt indhold og undervisningens del- og slutmål. I løbet af de 2 dage på skolen har der forud for timerne været en kort samtale med lærerne, hvor klassens aktuelle ståsted i undervisningsprogrammet er drøftet, ligesom det har været muligt at stille spørgsmål af faglig, pædagogisk og generel karakter. I nogle af timerne er jeg kommet ind i klassen midt i undervisningsforløbet.

Lærerkollegiet generelt og lærerne i de enkelte klasser har taget godt imod den tilsynsførende, og besøget i klasserne har været præget af åbenhed og god udveksling.

Konklusion

Det er den generelle vurdering at:

- elevernes standpunkt i dansk, matematik, engelsk og historie
- skolens samlede undervisningstilbud

fuldt ud står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det er endvidere det entydige indtryk at

- skolen på udmærket vis forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre.
- undervisningsmaterialerne er af god kvalitet.

Skolens undervisningssprog er dansk.

Handlingsplan

Tilsynet er gennemført i overensstemmelse med nedenstående handlingsplan.

Generelt

1-2 møder årligt med referencegruppen: Rikke Heisselberg, Marie-Louise Platz Becker og Jan Hass.
Gennemsyn af Lov om friskoler.
Gennemsyn af meddelelsesblad.
Gennemsyn af skolens vedtægter.

Gennemsyn af undervisningsplaner for fagene.
Gennemsyn af skolens hjemmeside.
Opmærksomhed på mediernes dækning af friskole-området.

Specifikt

Forud for tilsynet er der afholdt møde med skoleleder Grete Black, hvor skolens generelle udvikling og undervisningens niveau samt specifikke tiltag har været drøftet. Herunder skolens arbejde med inklusion, som gennem en årrække har været og fortsat er et prioriteret indsatsområde. Der er desuden udleveret intern evalueringsrapport af børnehaveklassens udvikling og integration i skolen. Rapporten fremhæver god og stigende integration i skolemiljøet gennem de seneste tre år efter oprettelsen af selvstændige lokaler. Lokaleforholdene ønskes dog på sigt udvidet. Endelig har der været besøg på udstillinger, hvor eleverarbejder fremvises f.eks. fremlæggelse af årsopgaver, overværelse af koncerter, skuespil og årstidsfester, når det er muligt.

SKOLEBESØG

I tilsynsperioden har jeg fulgt undervisningen på skolen onsdag 26. februar og onsdag 5. marts 2013.

Onsdag 26. februar

8.05-9.00 1.kl. hovedfag
9.00-9.55 7.kl. hovedfag/astronomi
10.15-11.00 4.kl. engelsk
11.00-11.45 6.kl. tysk
12.05-12.45 9.kl. tysk

1. klasse Hovedfag

På vej ind i første klasse kaldes 2.klasse også ind, og der er en ivrig hjælper, en elev som sammen med læreren kalder 2. klasse ind fra skolegården.

Eleverne i første klasse venter udenfor klassen, og jeg sætter mig ind bagerst i klassen mens læreren tager imod, og siger god morgen til hver enkelt elev. Eleverne er tydeligvis glade for at se hinanden og læreren. Der udveksles kommentarer, nogle skal lige lege lidt færdig, mens andre står stille og lidt mere drømmende og gør sig klar til undervisningen. Klassen er pyntet med fastelavnsris, og en elev har et par krukker med til fastelavnsrisene.

Der indledes med morgenvers som afløses af flere sange og rim ”Tyggegummikongen bobbel”, ”Heksemutter lod en tudse..” afsluttende med ”En skrædder har en mus” som også kommer til fastelavn. Rimene iblandes kropslige elementer, hvor rytmerne blandt andet bankes og trampes, hvilket ses at fange børnene og stimulere deres sproglige fornemmelse og interesse.

Palle er høj
Og pelle er lav
Det kan Pelle ikke døje

Palle har en stige
Og Pelle har en sav
Så nu er de lige høje.

I dag er det dør-rækkens tur til fortælle om ting og oplevelser. Første elev fortæller om en særlig fin prop hun har fundet – ”er det en hidsigprop?”, lyder det fra en elev. En anden elev fortæller om hvor mange forskellige steder hun har sovet på sin vinterferie, mens den sidste elev fortæller om hvor dybt en bassanger kan synge, noget elven har set på You Tube. Der er meget stor variation i interesse- og oplevelses-sfæren hos elverne i 1.klasse.

Svanen er så stor og fin
Smuk og stolt den viser sig
Spejler sig i søens vand.
Stateligt at skue svanehalsens bue.

Der er tegnet en stor svane på tavlen og eleverne kan godt se at formen minder og bogstavet S. Der skal opremses ord som begynder med s – stjerne, Sebastian, sofa, skyer, søndag, etc. ... Det kan være svært at vente til man bliver spurgt og en elev må altså have sagt ordet ”slik”.

Eleverne arbejder godt, er på vej til at lære skoleformen, hvor det er krævende at holde sin opmærksomhed, indordne sig og kunne udsætte sine til tider påtrængende ønsker og behov.

7. klasse Astronomi

Anden time af hovedfag er i gang i syvende klasse. Der er stor koncentration og arbejdsomhed da jeg træder ind i klassen. På væggene hænger tegnet kort over Australien og landets dyreliv. Der hænger også cirkelformede geometriske figurer lavet med tråd. Klassen arbejder med stjernernes vandring og bevægelse over himlen. ”Hvis I står ved ækvator og kigger mod nord – ind i tavlen – hvordan er det så ?” ”Varmt”, lyder det tørt fra en elev. ”Ja, hvordan er stjernebanen ?” som en regnbue over jeres hoveder. Eleverne tegner koncentreret. ”Hvad så hvis I vender jer om ved Ækvator og kigger mod syd ?” ”Den har samme form, som en regnbue, men går bare i modsat retning”. Det er tydeligt at elevernes rum-fornemmelse og geometriske forståelse udfordres og stimuleres ved opgaven. Eleverne tegner med i deres hæfter og får derigennem bedre fat i og forståelse for stjernernes bevægelse og astronomien. Her i syvende klasse er ind i mellem også lidt kropslig uro, som følger alderen, og der trommes og bankes tidvist forskellige rytmer. ”Ro på, koncentrer jer.” lyder det fra læreren. ”Det er vigtigt, at spille på denne her skole.” Lyder svaret. ”Men ikke i hovedfag”. Forud for den aktuelle undervisning har klassen arbejdet med opdagelsen af Amerika, stjernernes betydning for kortlægning af søveje. Perioden skal afsluttes med, at klassen skal ud at sejle med tre-mastet skonnert.

4. klasse engelsk

”Pænt goddag, jeg hedder Thor”, siger en elev og giver mig hånden. Interessen for mig udtrykkes mere direkte og også høfligt i denne alder.

”We are going to read.... Ginger Bread Man .. Please find your text.” Der er højtlesning af engelsk eventyr med efterfølgende spørgsmål. ”Run, run as fast as you can, you can't catch mee I'm the Ginger Bread Man” Verset siges højt i fællesskab.

Herefter er der huskeleg på engelsk i grupper. ”I was having tea with the chinese Emparor, there I met: Eleverne har stor morskab med øvelsen, samtidig med at de må koncentrere sig for at huske alle deltagere i teselskabet.

6. klasse tysk

Da jeg kommer ind i klassen er fire elever i gang med at feje og der prøves kræfter mod hinanden med kostene. Da læreren kommer lyder det: ”der er ikke fejlet godt nok.” Duksenes arbejde tages op og både dukse og hjælpe-dukse får til opgave at ordne gulvet ordentligt i næste frikvarter. De tyske øvehæfter findes frem og der arbejdes med uregelmæssige verber i datid. ”Hvad kendetegner egentlig de uregelmæssige verber i datid?” Vokalerne ændrer sig, men endelserne er ens. ”Hvordan ved man hvilken vokal der ændres til?” spørger elev. Herefter er der højtlesning af tysk læsebog, oversættelse og spørgsmål. Duksene får travlt i frikvarteret.

9.klasse tysk

Vejret viser i dag spæde forårstegn med sol og lun temperatur og der er leg, liv og boldspil i skolegården. Eleverne i niende klasse kommer da også svedende ind med fodbolden, de nyder tydeligvis at få rørt sig og spillet fodbold.

”Ein bischen Luft, bitte.” lyder det fra læreren før start på undervisningen. Højtlesning af tekst om livet under nazismen i tyskland starter timen, og der følges op med spørgsmål til forståelse af ord og indhold i teksten. Klassen har forud for arbejdet med teksten også set tysk film ”Die Welle”, der også beskæftiger sig med netop denne historiske periode.

Onsdag d. 6.marts

8.05-8.40	5.kl. hovedfag/zoologi
8.40-9.15	2.kl. hovedfag/matematik
9.15-9.55	3.kl. hovedfag/dansk
10.15-11.00	1.vg. korttegning
11.00-11.45	8.kl. gymnastik
12.05-12.45	9.kl. dansk

5.klasse hovedfag/zoologi

”Jeg skuer ud i verden, hvor solens lys udvælder” Morgenverset indleder dagens undervisning i femte klasse efterfulgt af morgensang. Der har i går været en konflikt mellem nogle elever i klassen og dette tages op. Læreren opfordrer eleverne til ”at ryge en fredspibe.... Holde afstand og få lidt ro på med hinanden og endelig tænke over at behandle andre, som man gerne selv vil behandles.” Eleverne virker til at være kommet lidt videre og samtidig også til at tage opfordringen fra læreren til sig. Undervisningen kan herefter gå i gang. Egenskaber ved gårdagens dyr, flagermusen, repeteres. Eleverne beskriver en række karakteristika ved flagermusen. Pattedyr, 14-15 arter i Danmark, ses om natten, sovested etc. Herefter fremlægger flere af eleverne en opgave, de har skrevet om et dyr, efter eget valg. Der er fine beskrivelser af isbjørn, tapir, mulddyr, marsvin og næbdyret. Eleverne læser deres beskrivelser op og de er alle kendetegnet ved relevant indhold og dækkende karakteristika samt små underfundigheder.

2.klasse hovedfag/matematik

Da jeg kommer ind i klassen sidder alle i en stor rundkreds midt i lokalet. Eleverne genfortæller sammen med læreren enkelte passager af ”Franz af Assisis”. Bernardo spørger Franz om han må

følge ham. ”Hvornår kommer tigerne så ?” lyder det fra kredsen. På tavlen i klassen står skrevet: ”.. Franz tigger sten ved at synge og være glad.... ”

Herefter går klassen i gang med at repetere forskellige klappe og bevæge rytmer, og eleverne er ved at være ganske gode, men bliver dog også lidt forvirrede, når rytmen og bevæge-mønstret udvides undervejs. Tabeltræning afløser rytmerne, der tegnes fire kridt-cirkler på gulvet, hvor henholdsvis 2,3,4 og 5 tabellen får fysisk udtryk ved siden af hinanden. Fire elever går tabellerne sammen og det spændende er hvornår de mødes – altså står samme sted. Eleverne i rundkredsen tæller sammen med læreren. Herefter er der træning af 3- og 5-tabellen på kridtstreg i gangen.

3.klasse hovedfag/dansk

”Den fulde mand hoppede på gaden og pruttede godmorgen”

”Den gamle gulerod lå i skuffen og jamrede ”hjælp mig.””

”Gamle” er beskrive-ord og adjektiv. ”Gulerod” er røre-ord og substantiv. ”Lå” er gøre-ord og verbum. Eleverne indføres i basal-grammatik, virker entusiastiske og meget deltagende. Den legende form med pjattede sætninger, som kontinuerligt laves om sammen med dem, fanger og stimulerer deltagelsen. Sætningen ender med at lyde: ”Den unge broccoli dansede i salaten og smilede dræb mig.”

Læsebøgerne findes frem og historien om ”trolden der ville være menneske” læses højt i fællesskab, hvorefter enkelte sætninger læses højt på skift af eleverne. Der afsluttes med at analysere verber, substantiver og adjektiver og hænderne ryger i vejret.

1.VG. kort

Klassen sidder sammen ved stort fælles bord, og har spist madpakker i frikvarteret. Tydeligt at fællesskabet og det sociale prioriteres på dette klassetrin, og der er god stemning blandt eleverne. Stille og roligt, og uden ordre, går de i gang med at flytte bordene ud og finder deres materialer frem til korttegning. I øvrigt lugter der noget af maling i klassen og der ligger afdækningsmalerpap bagerst i klassen. Jeg finder ud af, at klassen samme aften har premiere på deres skuespil, og har været i gang med at male kulisser til forestillingen.

Klassen har været på landmåleretur til Bogø i efteråret og nu arbejdes med at omsætte de indamlede data til kort, som optegnes efter opmålingerne. Eleverne har på målerturen skullet kortlægge og opmåle forskellige områder hver især og trækker så nu i korttegningsprocessen på alle de fælles data. Der arbejdes med tegnetrekant, passer og lommeregner for at få præcise forhold på kortet. Der trækkes på elvernes evner i geometri og matematik. Der er dog i dag lidt usikkerhed omkring detaljerne ved havnen, og så er det jo godt at der kan trækkes på internettet og google-maps. På den måde blev den usikkerhed skrinlagt. Arbejds- og undervisningsmiljøet virker godt. Eleverne hjælper hinanden og bruger læreren som konsulent.

9.klasse dansk

Klassen er i fællesskab ved at skrive en novelle. Eleverne fører på skift pennen, og i dag er der diskussion af hvordan en novelle bygges op omkring struktur og indhold. Denne drøftelse hænger også sammen med, at der er nogen overraskelse i klassen over den udvikling novellen har taget, hvor to mænd som gik i biografen sammen, nu er blevet gift med hinanden. Der tales om at der vist er behov for et tilbageblik i novellen for nærmere at underbygge den hurtige udvikling som er sket. Sidste tredjedel af timen går med grammatik, hvor tillægsord og biord samt bestemt og ubestemt

form og kendeord er omdrejningspunktet. Afslutningsvis, da jeg er på vej ud af klassen spørger en elev læreren med adresse til mig, ”Er det vores gæst, der kan få os til at gå et år om?”
Tak til 9. klasse og til alle de andre klasser og lærere jeg har besøgt på årets tilsyn.

Odense den 30. april 2014

Jesper Thybo
Tilsynsførende